

شورای سیاستگذاری حوزه علمیه خواهران
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

پایان نامه سطح ۳

استان سمنان شهر سمنان موسسه آموزش عالی عصمتیه

عنوان

عوامل جذب مخاطبان در دعوت پیامبران از منظر قرآن کریم

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر علیرضا صابریان

استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر ابوطالب حاجی پور

نگارنده:

فاطمه رستمیان

سال تدوین

۱۳۹۶

استان: سمنان

شهر: سمنان

صور تجلسه دفاعیه پایان نامه سطح سه

موسسه آموزش عالی عصمتیه سطح سه

تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف جلسه دفاع از پایان نامه سطح سه سرکار خانم فاطمه رستمیان برزند کرم دارای کد ملی ۴۵۷۹۸۵۳۱۸۰ شماره طبیبی ۸۹۱۳۱۱۰۴۳۰ با عنوان عوامل جذب مخاطبان در دعوت پیامبران از منظر قرآن کریم روز دو شنبه مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۴ و در ساعت: ۰۸:۰۰ در محل موسسه آموزش عالی عصمتیه سمنان با حضور اعضای محترم هیأت داوران برگزار شد.

پایان نامه نیازمند اصلاح بوده و امتیاز آن در صورت انجام اصلاحات به شرح زیر است:

عناوین امتیازات	به عدد	به حروف	امتیاز
میانگین امتیازات هیأت داوران از ۲۰	۱۸.۰۰	هجده	عالی

اعضای هیأت داوران:

عناوین	نام و نام خانوادگی	امضاء	توضیحات
راهنما	علیرضا صابریان		مورد تایید است
مشاور	ابوطالب حاجی پور		بسمه تعالی با سلام و احترام، تایید می شود خانم رستمیان اشکالات مطرح شده استاد داور در جلسه دفاعیه را با هماهنگی و راهنمای ایشان اصلاح نموده است.
داور	حسین اشرفی		اصلاحات صورت گرفته مورد تایید است اشرفی حسین
دبیر جلسه	کاربر موسسه آموزش عالی نصرت سمن		

مهم ترین اشکالات وارد شده به تحقیق:

پایان نامه نظم منطقی ندارد اشکالات پاورقی استفاده از کتب دسته دوم و سوم *

اظهار نظر استاد داور پس از رفع اشکالات:

اصلاحات خواسته شده در جلسه دفاع، اعمال گردیده است و به نسبت انجام آنها، امتیاز نهایی محقق به شرح زیر است:

نمره پایان نامه از ۲۰	امتیاز	امضای استاد داور	امضای معاون پژوهش واحد آموزشی
به عدد: ۱۸	عالی		
به حروف: هجده			

مهر و امضای

مهر و امضای

موسسه آموزش عالی عصمتیه سمنان
مهر و امضای

چکیده

در این تحقیق به بررسی عوامل جذب مخاطبان در دعوت پیامبران از منظر قرآن مجید پرداخته شده است. که هدف از این تحقیق شناخت روش دعوت پیامبران در جذب مخاطبان و شناخت گفتار، رفتار و اخلاق پیامبران در جذب مخاطبان، که جهت رسیدن به این اهداف با روش کتابخانه‌ای و با استفاده از کتب تفسیری مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است و منظور از پیامبران در این پژوهش یعنی کسانی که جهت هدایت انسان‌ها برانگیخته شدند، تا معارفی را بی‌واسطه انسانی دیگر، از مبدأ الهی دریافت و به مردم ابلاغ کنند.

عوامل جذب از نظر قرآن کریم در دعوت انبیاء (علیهم السلام) عناصری هستند که باعث می‌شوند هدف از آن کار تحقق پیدا کند و یا بهتر انجام شود از این رو با توجه به عناصر مختلفی که موجود است، در این تحقیق فقط به دو عنصر پرداخته شده؛ عنصر نخست عوامل جذب در روش دعوت پیامبران که شامل حکمت، موعظه حسنه و جدال احسن است و عنصر دوم عوامل جذب در گفتار، رفتار و اخلاق پیامبران (علیهم السلام) است که برای هر یک مواردی به عنوان مصداق آورده شده است و همچنین بیان شده که هر یک از آن موارد چگونه باعث جذب مخاطب می‌شود. از جمله: صدق گفتار، پایبند بودن به وعده‌ها، امانت، علاقه و دلسوزی، اخلاص، توکل را می‌توان نام برد.

با این نظر هر یک از پیامبران به منظور جذب مخاطبان بر اساس روش دعوت جهت رساندن پیام به مخاطب و جذب او با شیوه عالی و با اخلاق و رفتاری بسیار نیکو که در وجود ارزشمندشان بود و همراه با استقامت به اهدافی که خدا برای آن‌ها بیان کرده بود یعنی دعوت به خداپرستی و اطاعت از دستورات الهی و بیزاری از بت‌ها و معبودهای باطل و مانند آنها بود مخاطبان را دعوت می‌کردند که در نهایت هدف رساندن آنان به سعادت واقعی بوده است.

این تحقیق از نظر موضوع نو و بدیع است و می‌تواند برای همه کسانی که می‌خواهند بر اساس تعلیمات عمیق پیامبران، گام‌های مؤثری در برابر تعهدها و مسئولیت‌هایی که نسبت به آگاهی و تحول جامعه اسلامی قدمی بردارند، الگوی مناسبی باشد.

کلید واژگان: عوامل جذب، جذب مخاطب، دعوت پیامبران در قرآن.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۳	فصل یکم. کلیات.....
۴	نوشتار یکم. طرح تحقیق.....
۴	۱-۱-۱ بیان مسأله.....
۴	۱-۱-۲ ضرورت موضوع.....
۵	۱-۱-۳ سؤالات پژوهش.....
۵	۱-۱-۴ فرضیه‌ها.....
۵	۱-۱-۵ پیشینه پژوهش.....
۶	۱-۱-۶ پیش فرض‌ها.....
۶	۱-۱-۷ اهداف پژوهش.....
۶	۱-۱-۸ روش تحقیق.....
۷	۱-۱-۹ مشکلات و موانع:.....
۸	نوشتار دوم: مفهوم شناسی.....
۸	۱-۲-۱ واژه جذب.....
۸	۱-۲-۲ واژه عوامل.....
۸	۱-۲-۳ عوامل جذب.....
۹	۱-۲-۴ مخاطب.....
۹	۱-۲-۵ جذب مخاطب.....
۱۰	۱-۲-۶ واژه دعوت.....
۱۱	۱-۲-۷ مراد از پیامبران.....
۱۲	۱-۲-۸ تعریف نبی.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۳	فصل یکم، کلیات.....
۴	نوشتار یکم، طرح تحقیق.....
۴	۱-۱-۱ بیان مسأله.....
۴	۱-۱-۲ ضرورت موضوع.....
۵	۱-۱-۳ سؤالات پژوهش.....
۵	۱-۱-۴ فرضیه‌ها.....
۵	۱-۱-۵ پیشینه پژوهش.....
۶	۱-۱-۶ پیش فرض‌ها.....
۶	۱-۱-۷ اهداف پژوهش.....
۶	۱-۱-۸ روش تحقیق.....
۷	۱-۱-۹ مشکلات و موانع:.....
۸	نوشتار دوم: مفهوم شناسی.....
۸	۱-۲-۱ واژه جذب.....
۸	۱-۲-۲ واژه عوامل.....
۸	۱-۲-۳ عوامل جذب.....
۹	۱-۲-۴ مخاطب.....
۹	۱-۲-۵ جذب مخاطب.....
۱۰	۱-۲-۶ واژه دعوت.....
۱۱	۱-۲-۷ مراد از پیامبران.....
۱۲	۱-۲-۸ تعریف نبی.....

- ۱۳-۲-۹- وازه رسول.....
- ۱۲-۲-۱۰- نسبت بین رسول و نبی .....
- ۱۵- نوشتار سوم. پیش نیازهای پژوهش. ....
- ۱۶-۳-۱- مراتب انبیاء (علیهم السلام).....
- ۱۶-۳-۲- پیام الهی (محتوای دعوت) پیامبران (علیهم السلام).....
- ۱۸-۳-۳- اهداف بعثت انبیاء (علیهم السلام).....
- ۲۳- فصل دوم: عوامل جذب مخاطبان بر اساس روش دعوت پیامبران .....
- ۲۲- نوشتار یکم. عوامل جذب مخاطبان بر اساس روش حکمت.....
- ۲۶- دعوت به توحید با برهان تمناع.....
- ۲۸- نوشتار دوم. عوامل جذب مخاطبان بر اساس موعظه حسنه.....
- ۲۹-۲-۱- نفارت موعظه و حکمت.....
- ۲۹-۲-۲- دعوت اهل کتاب به توحید با روش موعظه حسنه.....
- ۳۲-۲-۳- نمونه‌های از تاثیر موعظه.....
- ۳۲-۲-۴- موعظه به شکل تمثیل.....
- ۳۴- نوشتار سوم. عوامل جذب در روش دعوت انبیاء (علیهم السلام) بر اساس محتوای بشارت و انذار.....
- ۳۶-۳-۱- فلسفه بشارت و انذار پیامبران (علیهم السلام).....
- ۳۸-۳-۲- دعوت انبیاء (علیهم السلام) بر اساس بشارت.....
- ۳۸-۳-۲-۱- تعریف لغوی و اصطلاحی بشارت.....
- ۳۹-۳-۲-۲- فلسفه بشارت.....
- ۴۱-۳-۲-۳- بشارت به نعمت‌های دنیوی.....
- ۴۳-۳-۲-۲- بشارت به نعمت‌های آخروی نسبت به مومنان.....
- ۴۴-۳-۳-۲- دعوت پیامبران (علیهم السلام) بر اساس انذار.....

- ۲۳ ..... ۱-۳-۳-۲-تعریف لغوی و اصطلاحی انذار.....
- ۲۵ ..... ۲-۳-۳-۲-فلسفه انذار پیامبران(علیهم السلام).....
- ۲۶ ..... ۳-۳-۳-۲-اهمیت انذار از دیدگاه قرآن.....
- ۲۸ ..... ۴-۳-۳-۲-انذار و هشدار نسبت به پیامدهای اعمال بد دنیوی.....
- ۵۱ ..... ۵-۳-۳-۲-انذار نسبت به عذاب‌های اخروی.....
- ۵۲ ..... ۶-۳-۳-۲-واکنش‌های مردم نسبت به بیم و امید پیامبران(علیهم السلام).....
- ۵۴ ..... **نوشتار چهارم . عوامل جذب مخاطبان بر اساس جدال احسن**.....
- ۵۷ ..... ۱-۴-۲-هدف از جدال احسن.....
- ۵۷ ..... ۲-۴-۲-پیامبران و جدال احسن.....
- ۵۸ ..... ۱-۲-۴-۲-نمونه هایی از جدال احسن پیامبر اکرم(ص).....
- ۶۲ ..... ۲-۲-۴-۲-جدال احسن حضرت ابراهیم (علیه السلام).....
- ۶۴ ..... **فصل سوم: عوامل جذب مخاطبان بر اساس داعیان (پیامبران (علیهم السلام)) از منظر قرآن کریم**.....
- ۶۵ ..... **نوشتار یکم . عوامل جذب مخاطبان در گفتار داعیان(علیهم السلام)**.....
- ۶۶ ..... ۱-۱-۳-آگاهی و بصیرت نسبت به دین.....
- ۶۷ ..... ۲-۱-۳-صراحت و قاطعیت.....
- ۷۱ ..... ۳-۱-۳-یادآوری نعمت‌های الهی.....
- ۷۴ ..... ۴-۱-۳-قول لَین، گفتار نرم و دلپذیر.....
- ۷۵ ..... **نوشتار دوم . عوامل جذب مخاطبان در رفتار داعیان (علیهم السلام)**.....
- ۷۶ ..... ۱-۲-۳-عبودیت بالاترین امتیاز پیامبران.....
- ۷۸ ..... ۲-۲-۳-پایبند بودن به وعده‌ها و پیمانها.....
- ۷۸ ..... ۳-۲-۳-امانت.....
- ۸۰ ..... ۴-۲-۳-زهد و بی‌رغبتی به دنیا.....

- ۸۰ ..... ۵-۲-۳- پارسایی و عمل به احکام الهی
- ۸۲ ..... ۶-۲-۳- صبر و استقامت در برابر مشکلات
- ۸۶ ..... ۷-۲-۳- توکل بر خدا
- ۸۸ ..... ۸-۲-۳- مخلص بودن
- ۸۹ ..... ۹-۲-۳- پیروزی در آزمایش‌های سخت
- ۸۹ ..... ۱۰-۲-۳- صراحت و قاطعیت در عمل
- ۹۰ ..... ۱۱-۲-۳- تواضع و فروتنی
- ۹۲ ..... ۱۲-۲-۳- مهمان نوازی
- ۹۲ ..... ۱۳-۲-۳- مزد نگرفتن از مردم
- ۹۶ ..... ۱۴-۲-۳- نیکوکاری و احسان
- ۹۷ ..... نوشتار سوم . عوامل جذب مخاطبان در اخلاق داعیان (علیهم السلام)
- ۱۰۰ ..... ۱-۳-۳- صداقت
- ۱۰۱ ..... ۲-۳-۳- خیرخواهی و دلسوزی پیامبران (علیهم السلام)
- ۱۰۳ ..... ۳-۳-۳- شجاعت و شهامت
- ۱۰۵ ..... ۴-۳-۳- نرمش و حسن خلق و محبت
- ۱۰۷ ..... ۵-۳-۳- دعوت به تفکر و تعقل
- ۱۱۲ ..... ۶-۳-۳- همدردی با مردم
- ۱۱۲ ..... ۷-۳-۳- سازش‌ناپذیری در اصول
- ۱۱۵ ..... ۸-۳-۳- یادآوری فضل الهی و شکرگزاری دائم
- ۱۲۰ ..... نتیجه‌گیری
- ۱۲۳ ..... نوآوری‌ها
- ۱۲۵ ..... پیشنهادات
- ۱۲۶ ..... منابع و ماخذ